

5. března 2017

Invocavit, 1. neděle postní

Ježíš říkal: Naplnil se čas a přiblížilo se království Boží. Čiňte pokání a věřte evangeliu. (Mk 1,15)

píseň: 219 *Hory, doly, stráně*

modlitba: Pane Bože,

děkujeme, že není každý den stejný. Věříme, že ty přicházíš. Se svými dary, se svým Duchem, jsi živý, probouzíš z únavy, letargie, lenosti, povzbuzuješ skleslé, dáváš sílu vstát, když nám to nejde. Chceme ti věřit, spolehnout se, nastavit se a očekávat od tebe – něco, třeba i překvapivého, co bychom si nevymysleli, nenaplánovali, za co by nás nenapadlo prosit.

Chceme se obrátit od zahleděnosti do země, do sebe, do prázdna – k tobě. Pomož nám, prosíme.

Chceme vidět lidi kolem sebe, kteří nás potřebují. Prosíme, otevři nám pro ně oči.

Prosíme o odvahu vybočit ze zajetých kolejí a zvyků, když pochopíme, že jsou špatné.

Prosíme o vnímavost vůči tvému hlasu, slovu, darům. Dnes, v kostele, ve všedních dnech, v době postní, která je před námi. Obnov nás svým Duchem. Připrav nás na Velikonoce. Amen.

čtení: Žalm 90

Píseň: Svítá 286 *Rok za rokem*

text: Kaz 3,1-4 a Lk 12,16-20 (O boháči a stodolách)

kázání

Jak vznikl svět? Kde se vzal život? Kde se vzal člověk? Kupodivu biblické pisatele to moc nezajímá. Mnohem důležitější je v Bibli otázka „proč“. Proč Bůh ten svět, život, člověka stvořil? K čemu? Jaké je jeho určení?

Podobně je to s časem. Na začátku Bible čteme, že byla na nebi umístěna světla (slunce, měsíc... jakési nebeské chronometry), která oddělují den a noc, ale opravdu důležité je to, co se v těch od sebe oddělených dnech děje, čím jsou naplněny. Žalmista (Ž 90) mluví o 70 nebo 80 letech lidského věku, ale přidává prosbu: „Nauč nás počítat naše dny, ať získáme moudrost srdce.“

Řečtina i hebrejšтина mají pro české slovo „čas“ dvě slova, ta řecká asi mnozí znáte: je to chronos (hebr. zeman), čas, který pravidelně odtikává po vteřinách a minutách, a kairos, okamžik, důležitá chvíle, příležitost (kterou je třeba „chytit za pačesy“), možnost, plně prožitý okamžik.

Žalmista mluví také o podivném Božím počítání: u Boha je 1000 let jako jeden den a jeden den jako 1000 let. Zkousím si to představit jako zoomování nějakým obrovským objektivem, je to básnické vyjádření nesrovnatelnosti Boha a člověka. Současně vidí 1000 let, lidstvo, celek, svět a vesmír... a zároveň každého jednotlivce (člověka i nejmenší zvířátko, dinosaura i buňku) v každý okamžik. Ví o každém vzdechu, modlitbě, pádu, touze... a přitom obsáhne celé dějiny. Neuvěřitelné nebo spíš nepředstavitelné. Jsme jen záblesk, ale zároveň tady k obrazu Božímu. Jsme maličká tečka v nekonečnu, ale důležitá (nezbytná) tečka pro celek obrovského impresionistického obrazu.

Kazatel (Kohélet, nějaký moudrý člověk, možná učitel, nejspíš ve 3. století před Kristem) konstatuje: všechno má svůj čas a určenou chvíli..., je čas rození a umírání... Začátek a konec lidského života nemáme ve své ruce. Žijeme v jasných mantinelech, k člověku, k lidskosti patří (do)časnost, omezenost. Kolik mýtů, bájí, pohádek, ale i vědeckých snah a lékařských i kosmetických zásahů vyjadřuje naši touhu po nesmrtelnosti. Jak mnohými způsoby se snažíme namíchat elixír věčnosti. Realista Kohélet si přiznává a nám sděluje, že je to marná snaha. Přiznejme si omezenost, konečnost. Sklenice, nádoba našeho života není bezedná.

To je ale výzva! Protože najednou o něco jde. Nejde všechno stále odkládat, protože ten čas a život máme teď, na chvíli. V úsečce mezi rozením a umíráním. Mezi sázením (myslí se spíše zasazení dlouhověkého stromu než setí ředkviček) a sklizní (vytržením, vyrubáním). Čteme také, že je čas zabíjet i čas léčit. Kohélet tady možná vzpomíná na zabíjení nemluvnátek v Egyptě. Do toho šíleného času, kdy faraon ničil narozený život, zasáhl Bůh časem svým, časem léčení, časem exodu, vyvedení z otroctví, z Egypta. Podobně čas boření byl časem, kdy vzal za své i jeruzalémský chrám a lidi šli do babylónského exilu (a ten čas boření nenastal podle Bible náhodou, ale jako odpověď na lidské skutky, které byly více zlé než dobré), ale

přišel Boží čas vrátit se, stavět, budovat. Město, chrám, nový život, tentokrát (snad) s Pánem Bohem. (To jsou události, o kterých jsme tady mluvili v posledních týdnech nad texty Malých proroků.)

Začalo postní období. Anselm Grüna napsal knihu Půst – modlitba tělem i duší. Některé jeho myšlenky mne docela zaujaly: Člověk si postem (od jídla) může hodně uvědomit. Svě tělo i své limity. Tělo není něco, co máme, ale my tělem jsme. Kdo sedí před Bohem hladový, cítí touhu po naplnění. Uvědomuje si, jak je odkázán na naplnění zvnějšku, a na vlastní kůži zakouší, že je podroben zákonům hmoty. Tělo se dožaduje svých práv (a to není jen věc postu od jídla, ale stav i jiné fyzické nouze nebo nemoci), duch nemůže s tělem zacházet jako se svým otrokem. Musí (musíme) tělu popřát sluchu a brát na ně ohled. Tato zkušenost nás vede k pokoře. A ještě: postem se zbystřují smysly. (tolik Anselm Grün)

Pro co se mají (mohou) naše smysly zbystřit? My jsme se pro letošní postní období rozhodli nechat inspirovat akcí německých evangelíků Sedm týdnů bez – letos 7 týdnů beze spěchu (ohne sofort) Přála bych nám, abychom byli schopni se na chvíli zastavit, soustředit, obrátit, zamyslet. Přemýšlet – o čem? O Pánu Bohu, o sobě, o světě.

1. Přemýšlení o Pánu Bohu, čtení Bible, modlitba nás narovnává, natáčí správným směrem.

2. Udělat si čas na přemýšlení o sobě je taky důležité. Kdo jsem? Proč dělám věci tak, jak dělám? Jak se cítím? Co potřebuji? Mají věci, kterým věnuji svůj čas, smysl? Nechci něco změnit? V čem jsem pánem a čemu otročím? To, čemu otročím – musí tak být?

3. Přemýšlení o světě. Nejdřív o lidech. Těch blízkých, našich vztazích. Nemá se něco změnit? Pak i o těch lidech vzdálenějších. A o světě. To souvisí s charitou a ekologií. A různými i postními akcemi a aktivitami jako postní sbírka nebo postní kalendář, kde je na každý den nějaký nápad, jak žít trochu méně na úkor planety a života na ní.

Protože teď je náš čas žít a žít co nejlépe. Proto je dobré se zastavit a snažit se poznat, čeho je teď ten kairos, aby mi to pak nebylo líto.

Podle žalmisty je let člověka 70 či 80. Někdy o dost méně, někdy o trochu více. Žalmista prosí, aby uměl počítat své dny, a tak získal moudrost srdce.

Četli jsme podobenství o boháči a stodolách. Udělal ten boháč něco špatně? Nevím. Píše se tam, že mluvil jen se sebou, k sobě. Neměl kolem sebe žádné lidi? Blízké, rodinu, děti, sousedy? Nevěděl nic o Pánu Bohu a o tom, že by mohl mluvit s ním? Na tom, že člověk pracuje, něco vydělá a přemýšlí, jak vydělané peníze uložit, není nic špatného. Je akorát škoda, když to je to jediné, co dělá. Když je život jen prací, vyděláváním, plánováním svého života, odkládáním odpočinku. On si plánuje, že pak bude odpočívat. Proč ne hned, každou neděli? Pán Bůh řekne, že je blázen.

Možná je dobré se občas zastavit a přemýšlet, jestli nejsem blázen.

Zkusme se zastavit a prosit, abychom rozpoznali čas a podle toho se chovali moudře, přiměřeně. V čase práce pracovali, v čase odpočinku jeli na dovolenou, v neděli šli do kostela. V čase nemoci leželi v posteli, v čase půstu si něco odřekli. V čase studia se učili, v čase rodičovství se starali o děti. Možná to celé není až taková věda, stačí se smířit s tím, že nestihnou všechno, nenavštívím všechny země světa, nepřečtu všechny knihy, občas řeknu nevím nebo nepotřebuji to. (FMO – fear of missing out)

Pane Bože, od tebe je čas, život, tvoje je věčnost. Děkujeme, že tomu smíme věřit. Ty znáš naše strachy, nejistotu, naše přešlapy. Věříme, že ty jsi byl na začátku u našeho dne narození, a budeš i na konci u našeho času umírání. A budeš i dál a věříme, že my nějak budeme u tebe, s tebou. Svůj čas vkládáme do toho tvého. V tom je naše naděje. Amen.

Píseň: 636 *Z tvé ruky, Pane můj*

Ohlášky, sbírka

Píseň: Svítá 484 *Za to, že v stromech přečtu život*

Přímluvná modlitba, Otče náš

Poslání: Boží slovo projevuje svou sílu ve vás, kteří věříte. (1. list Tesaloničtým 2,13)

Požehnání: Vlídlost Panovníka, Boha našeho, bude s vámi. (podle Žalmu 90,17)

Píseň: 685 *I když se rozcházíme*